

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCA 6. SZ. KEZIRATOKAT NEM KÜLDÖNK VISSZA. CSAK BÉRMÉNTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCA 6. SZ. HIRDETESEKET ÉS NYILTÉRŐ BEADÁSOKAT KÉRJÜNK A KIADÓHIVATALBA.

Budapest világváros.

Kezdenek immár ébredni Budapest polgárai is, s belátják, hogy az ország fővárosát úgy lehet felvirágoztatni legbiztosabban, ha ide tudják csalogatni az idegeneket.

Gyűléseinek, konferenciáinak, tanácskozásainak, tervei, terveinek jobbra és balra, s valami okoslat talán csak ki fognak találni. Szükség is lenne rá igazán. Sőt szükség lett volna előbb és máris sokat mulasztottunk.

Budapest nagyon alkalmas hely arra nézve, hogy a Kelet és a Nyugat itt adjon egymásnak találkozt. A nyugateurópai ember itt már a keletből talál egy darabot, a keleti pedig egy civilizált várost láthat Budapestben. Fekvése is alkalmas erre. A Kelet felől jövő vasutaknak gőczpontja van itt, s a Duna közlekedést enged úgy föl, mint lefelé.

A régi történetekben olvassuk, hogy például Nagy Lajos idejében mindenféle nemzetiség ellátogatott az ország akkori legfőbb kereskedelmi városának, Esztergomnak városáira. Eljötték az arabok és a lengyelek a velenyeket és a németországiakat, sőt eljöttek a mörök, a szerencsének, valamint a svédnek és litvánok is. Festői látványt nyújtott végig tekinteni a vásáron, s látni a föld legkülönböfélébb fiainak nemzeti öltözeteit.

Az bizony ugy lehetne most is, vagy még amugyabban. A keletet nyugattal összekötő vasutak keresztül mennek a fővárosra, a keleti express és nem express vonatok itt haladnak át. Csak arra kellene hatni, hogy az itt keresztül utazó idegenek hagyják el nálunk néhány órára vagy napra a waggont, s azután folytassák útjukat tovább. Mert ha ezt megteszik, a többi önként következnek. Előbb csak csodálni fogják a főváros, azután bejárásait is itt fogják teljesíteni.

Hogy ez így legyen, ahhoz sokat kell tennünk magunknak is, s annak sok akadály van városunkban. Mindenekelőtt kissé chauvinisták vagyunk, de nemzeti féltékenykedés is, hogy azok maradjunk. A mi eddig nem magyar, még azt is megmagyarosítani igyekszünk a fővárosban. Ha nagy állam lennénk, s az országot csupa magyar lakossággal látnánk, akkor nem lenne erre szükség. De nekünk feltétlenül kell örízniük és izmosítani nemzetiségüket, ez pedig hátráltatja az idegeneknek ide való özönlését. A mi nyelvünket kevés külföldi beszéli, s nincs is nagy oka, hogy azt elsajátítsa. Már pedig ez a kisázsiai vagy görög kereskedő, a ki legelőször a levanti jargont beszéli, meg talán a francziát, s azt is rosszul, nem igen boldogul a mi fővárosunkban.

A másik hátráltató ok abban áll, hogy kevés szórakozást talál Budapestben az idegen. Nem valami mulatságos város ez a mi metropoliszunk. Színházaink, operánk magyarok, ezeket sem érti a nem magyar. Más meg kevés van, a mi mulatságot nyújtana, vagy épen állandóan lekötne a közfigyelmet. E tekintetben azonban lehetne segíteni a bajon. A szórakozások válogatott fájáról lehetne gondoskodni, mulatságokat,

népünnepélyeket szerkeszteni s más eléleket rendezni. A vasutak is sokat lehetnének, különösen az államasutak igazgatóságai. Külföldön egyes intézetek léteznek, melyek az utazókat ebbe vagy amabba az irányba terelik. Körutazási jegyeket adnak ki, utazási tervekkel szolgálnak klienseiknek, elárják őket mindenféle jó tanácsokkal. Ezeket is meg kellene nyerni, különösen az által, hogy nagy árlekedéseket adunk nekik. Mert ha a vasuti menetrendből nem volna is valami nagy haszon, az bőségesen kárpótolja lenné másokéban. Magyarországról is keveset tud a külföld, Budapestről még kevesebbet. Az ily intézetek lennének első sorban hivatva rá, hogy bennünk megismertessenek a főváros szébb pontjait képekben is elterjessék s a figyelmet erre felhívják.

A főváros polgársága elkezdett foglalkozni ezzel az ügygel; mi kívánatosnak tartjuk, hogy meg legyen az ügykezelésnek eredménye. Azt hisszük, ha össze fog az egész lérsádalom s ha sikerül megtalálni az arra való vezetőket, nem fog elmaradni a siker.

A válság okai.

Az ország jövője a pénzügyi válság megoldásától függ. Vagy megtalálható a kibontakozásra vezető út vagy sem. Az a kormány, mely helyreállítja az államháztartásban az egyensúlyt, megmentette a hazát. Az olyan kormány viszont, a mely erre képtelen, megbuktatandó és meg is bukik mulhatatlannal.

Ebből a szempontból kiindulva, térünk vissza még egyszer a trónbeszédnek az államháztartás helyzetére vonatkozó szavaira. A trónbeszéd a kormány ténye, tartalmát az vállal felelősséget. A kormány tényei közt is van azonban különbség. Egy miniszter szavai más-más alkalommal elmondva, változó súlylál bírnak. Kétségkívül legnyomatékosabbnak, legvalóságosabbnak és ami fő, legigazabbnak kell azon szavaknak lenniük, melyeket a kormány a trón szómonyáról hirdet, a korona tekintélyének és fényének glóriájától övezve. Magas fokú civilizált állam a kormány részéről az, ha az ország legfontosabb dolgaiban, a trónbeszédbe oly kitételeket foglal, melyek közüdomás szerint a valóval ellenkeznek.

A pénzügyi helyzetről a trónbeszéd a következőket mondja: «Minden egyébiránt sajátunkat fejezzük ki a feletti, hogy részint a közbejött közgazdasági és világesemények miatt, részint az állami fejlődés gyorsítása vágyának befolyása alatt nem sikerült az államháztartás egyensúlyának helyreállítása felé, úgy mint ohajottunk volt, folytonosan haladunk...»

A kormány a korona tekintélyével fellelő nyilatkozata szerint a pénzügyi válságunk okai, nyomosságuk szerinti fakultatív felsorolásában tehát a közgazdasági események, a nemzetközi feyverkezés és tulajdonos rohanos fejlődésünk. Igaz-e ez? Valóban azok okai pénzügyi válságunknak?

összevágott, hogy ez már maga is ezafelhatatlan bizonyítékul képezett. Újra meg újra olvastam el ezeket a vidló leveleket — mint a hogy azokat a lapokat olvastam volt, melyeket apám írt ugyanabban az időben. Először a bérkosiban olvastam, azután lakásom magánjában. S borzalmas érzésekkel, mely engem árasztogató jutott egyre tisztább és rémesebb világszembébe áll előttem.

szabad-e ezeket ünnepélyes pillanában hirdetni? A kormány első mentése a közgazdasági események káros hatása. Igen is, közgazdasági állapotaink szomorúak, de mai pénzügyi válságunkat nem elég, hogy nem okozták, hanem arra alig voltak észlelhető befolyással. A közgazdasági rossz viszonyok mellett hanyatlott a közvagyonosodás, megtámadtának az adóalapok és ennek következményei a jövőben mulhatatlannal beállnak. De államháztartásunkban ez idő szerint még nem szerepelnek. Az adóbevételek évről-évre meghaladták az előirányzatokat. A kormány hivatkozott e tényre, mint természetes fejlődésre, mint a haladó közvagyonosodás egyik szíptomájára. Mi persze mindig azt mondtuk, hogy itt nem fejlődéssel, hanem fokozott adóhatalmál szigorunk az eredményével állunk szemben. De menjünk tovább. A jövedékek szintén többet hoztak, mint a megnyitást vártak. A vasutak, az üzemek bevételük megfelelőek az előző évek tapasztalatainak; ha elértek az előirányzatot, az azért volt, mert az előirányzatok hamisan készültek, a deficit mikroszkopizálása érdekében. Hát egyszer hivatkozni az expozékban a vagyonosodásra, a bevételek javulására, másszor pedig ugyanazon tényből megmagyarázni a pénzügyi válságot — ez nem politika, hanem merész büvészetek.

A világesemények ép oly kevésbé mondhatók a válság okának. A tulhajtott hadseregi kiadások bizonytalán járultak a helyzet megromlásához. De a honvédelem költségeit csak kibírtuk volna, ha különben okszerűt gazdálkodás folyik.

A harmadik ok a haladás túlságos gyorsítása volna. Ugyan a közélet melyik terén mulhatatlanság túljors haladásra? A közoktatásügyről, mikor ezernél több közegében még népszerű a sincs; mikor középiskoláink sirmaságok; mikor harmadik egyetemünk elmaradt, sőt a második is hézagos? Vagy talán igazságszolgáltatásunkról? Talán közgazdaságunk megközelítően civilizált államhoz méltó? Közegészségügyünk nem botránnyos? A rendőri szolgálat nem országsszerte tirthetetlen? De minnek folytassuk tovább, mikor így akár szemlélt tarthatnánk összes állami intézményeink felett.

Nem, valóban nem ezek a válságok pénzügyi helyzet igaz okai. Egyfelől nem képes a magyar állam az önállóság terheit viselni, mert megvonattak tőle az önálló államot megillető jövedelmi források, a minők a várnok, a közvetelt adók stb. Ez az egyik ok. A másik pedig az, hogy ott, a hol oly pazarlás, oly könnyelműség, oly kortespolitika uralkodik, mint a milyen uralkodik Magyarországon tizenkét év óta, a hol minden pajtás, minden kiszolgált kortesnek hivatal teremtének, a hol intézmények létesülnek az elhelyezendő egyének kedvéért, a hol öt ember sem dolgozik gyakran annyit, a mennyit egy ember megbírna, és a hol végre a kölcsönpénz rendes bevétel forrás számba megy — ott az államháztartásban az egyensúly nem fog helyreállni soha.

Kár tehát félrevezetni az országot és kár mélyleírás, a melyet róla adhatnak, elegendő lenne. Előgnak. Apám emlékre esküdtem ugyan meg neki, hogy szabadon éremem... De mi az olyan eskü, a mit egy alaváló gyilkosnak teszünk?... Elfogják... Mind a kettőjüket elfogják.

Igen, de anyám?... Anyám!... Mióta a rémes való gyanuja fölébredt bennem, ezáltal lázadtam fel először e visszaélések ellen. E pillanatban s azon való dühömben, hogy a gyilkos kimenekül kezem közül, szemrehányást merem magamnak tenni gyűgyesemért, fűi kegyeletemért, melynél fogva az anyára szeretett anyá nyugalmaért földöztem bosszunkat a felét.

«Hát hadd szenvedjem!» mondom magamban vadul, «hadd bűnhődjék azért, hogy nem maradt hű a szegény halott emlékéhez!»... Aztán pedig megszegegyeltem józan gondolkodásom emez eltévelyedését, melyet csaknem bünténynek tekintettem... Az a tudat, hogy tizenöt évig élt egy gyilkos mellett, viselte a nevet, megosztotta vele életét! Ah! ezt a fölfedezést nem fogja elviselhetni; nem, és én sem fogom elviselhetni azt a lelki vádat, hogy én fedeztem föl neki ezt a borszalmat.

A válság okai fölött tájékozatlanul hagyni a koronát. Az ámtás rendszerével már jól lakott az ország egész a csömörlésig.

VIDÉK.

A kolozsvári vízvezeték. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a kolozsvári tudományegyetem orvosai intézetének, valamint részben a város vízellátásigazgatóságának fedezésére vízművet szándékozik építtetni. A közoktatásügyi miniszterium a kolozsvári tudományegyetem orvosai intézetének, valamint részben a város vízellátásigazgatóságának fedezésére vízművet szándékozik építtetni. A közoktatásügyi miniszterium a kolozsvári tudományegyetem orvosai intézetének, valamint részben a város vízellátásigazgatóságának fedezésére vízművet szándékozik építtetni.

Választási mozgalmak. A fővárosi VII. kerületi Morzsnál-párt első körös elhatározta, hogy napokint d. u. 6 órák a pártállásban (kálsó dob-utca 5-dik szám 1. emelet) tartást tart.

A fővárosi VII. kerületi Matlekovics-párt nagy választásnapra a délután 3 óráig kiván elnökölteni elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi VIII. kerületi elnökölteni elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi VIII. kerületi elnökölteni elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi VIII. kerületi elnökölteni elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

kiadta, hogy e beszéd a kormány összes közgazdasági programjának legelőbb elütését képezi. Hogy Széll hajlama mégis a kormánypartizvonzók, ez beszéd objektív tartalmából ki nem magyarázható. Attól azonban beszélődően a kormányzati képesség feljegyzésére s midőn az eredeti programját rongyokká tépté Tiszakormányt, mely a közgazdasági, az igazságszolgáltatási és pénzügyi teljes tönkretétel mellett, a szociális és kegyhajlás korszakát teremtette meg, vele Magyarország oly szégyenteljes állapotú földje volt, melyhez fogható történelmünk meg nem volt, teljesen elítélte, tiltakozott az ellen, hogy ő valaha Tiszával kezelt fogva léphette kormányra, mint ezzel kinalgatták, kijelenté, hogy kész tíz újabb évet az ellenzék eszmék érdekében átharcolni, hogy az erkölcsi, ideális eszmék, melyek szembe állnak a földharcos osztállyal, sem az arisztokráciára, sem a papságra, de a társadalmi Magyarországot meg nem vesztesztet, független, szabadelvi polgárságra. Rajta kívül beszélték még Kaas, Horánszky, Fenyvessy, Fló.

A fővárosi IX. ker. Prückler-párt ma délután 5 órák elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi IX. ker. Prückler-párt ma délután 5 órák elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi IX. ker. Prückler-párt ma délután 5 órák elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi IX. ker. Prückler-párt ma délután 5 órák elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi IX. ker. Prückler-párt ma délután 5 órák elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

A fővárosi IX. ker. Prückler-párt ma délután 5 órák elhatározta, hogy a választási értekezést most el nem fogadják, mivel eddig még pártelnökük működött. Szollat Braun Ignác, Tolta Ferenc, a ki Matlekovicsot összehasonlította XIV. Lajos pénzügyminiszterrel, Colbottel. Továbbá Bodnár Zsigmond, Steinits Ignác és Ludvig János.

NE ÖLJI! - REGNYI - 43. Irtá: PAUL BOURGET. XVII. Kezembem voltak hát azok a levelek, melyeket olyan drágán vásároltam meg, mert hiszen bosszú egy részének a feloldozásával váltottam meg; azok a levelek, melyek olyan lejtető dátumainak mostoha-apám ellen s ép úgy hatalmamba adták őt most nekem, mint a hogy hatalmában volt őseinek éveken át.

NE ÖLJI! - REGNYI - 43. Irtá: PAUL BOURGET. XVII. Kezembem voltak hát azok a levelek, melyeket olyan drágán vásároltam meg, mert hiszen bosszú egy részének a feloldozásával váltottam meg; azok a levelek, melyek olyan lejtető dátumainak mostoha-apám ellen s ép úgy hatalmamba adták őt most nekem, mint a hogy hatalmában volt őseinek éveken át.

NE ÖLJI! - REGNYI - 43. Irtá: PAUL BOURGET. XVII. Kezembem voltak hát azok a levelek, melyeket olyan drágán vásároltam meg, mert hiszen bosszú egy részének a feloldozásával váltottam meg; azok a levelek, melyek olyan lejtető dátumainak mostoha-apám ellen s ép úgy hatalmamba adták őt most nekem, mint a hogy hatalmában volt őseinek éveken át.

NE ÖLJI! - REGNYI - 43. Irtá: PAUL BOURGET. XVII. Kezembem voltak hát azok a levelek, melyeket olyan drágán vásároltam meg, mert hiszen bosszú egy részének a feloldozásával váltottam meg; azok a levelek, melyek olyan lejtető dátumainak mostoha-apám ellen s ép úgy hatalmamba adták őt most nekem, mint a hogy hatalmában volt őseinek éveken át.

NE ÖLJI! - REGNYI - 43. Irtá: PAUL BOURGET. XVII. Kezembem voltak hát azok a levelek, melyeket olyan drágán vásároltam meg, mert hiszen bosszú egy részének a feloldozásával váltottam meg; azok a levelek, melyek olyan lejtető dátumainak mostoha-apám ellen s ép úgy hatalmamba adták őt most nekem, mint a hogy hatalmában volt őseinek éveken át.













